

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Inriktning för projektmedel till myndigheter 2024-2025

Anslag 2:4 Krisberedskap

Inriktning för projektmedel till myndigheter 2024-2025

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Enhet: Enheten för finansiering av beredskapsutveckling

Text: Enheten för finansiering av beredskapsutveckling
Tryck: DanagårdLiTHO

Dnr: MSB 2023-07735
Tidigare utgiven: juni 2022 (inriktning för 2022-2023)

Innehåll

1	INLEDNING	4
2	ATT SÖKA 2:4-MEDEL FÖR UTVECKLINGSPROJEKT	5
2.1	Projektförslag behöver förankras i planeringen för civil beredskap	6
2.2	Områden där medel kan sökas	6
2.3	Finansieringsprinciper för 2:4-projekt	7
3	PRIORITERINGAR	8
3.1	Åtgärder som stärker förmåga vid höjd beredskap	8
3.1.1	Åtgärder som kan ge direkt effekt avseende förmåga i närtid	8
3.1.2	Systembyggande åtgärder	8
3.1.3	Åtgärder som involverar företag i beredskapsplaneringen	9
3.1.4	Åtgärder som utvecklar förmåga till prioritering av resurser, varor eller tjänster	9
3.1.5	Åtgärder för att säkerställa kritiska beroenden mellan samhällsviktiga funktioner.....	9
4	SÄRSKILDA SATSNINGAR	10
4.1	Samverkan med frivilliga försvarsorganisationer (FFO)	10
4.2	Samverkan med näringslivet	11
4.3	Planera och pröva beredskapsövningar	11
4.4	Utveckling av de nya beredskapsmyndigheterna	11

1 Inledning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) disponerar anslag 2:4 Krisberedskap, ett anslag som får användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och dess konsekvenser samt skapa och vidmakthålla förmågan till höjd beredskap för det civila försvaret¹.

De övergripande områden som anslaget kan finansiera framgår av MSB:s regleringsbrev, där det framgår att bidrag får lämnas till de beredskapsmyndigheter som anges i bilaga 1 till förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap eller som har pekats ut efter särskilt beslut av regeringen eller av MSB för att bedriva utvecklingsprojekt. Länsstyrelserna tilldelas i första hand medel utifrån ett särskilt villkor i MSB:s regleringsbrev och kan inom ramen för denna inriktning enbart ansöka om medel för vissa investeringar samt större samverkansövningar. Länsstyrelser med civilområdesansvar kan ansöka om utvecklingsprojekt inom ramen för inriktningen och inom civilområdets roll.

Anslaget är således ett viktigt styrinstrument för att intensifiera arbetet med att stärka samhällets civila beredskap². Det ger en möjlighet till finansiering för vissa åtgärder där flera olika aktörer behöver involveras, där finansiering saknas eller innebär att åtgärden kan genomföras snabbare eller tidigare än ordinarie planering.

Den här inriktningen och finansieringsprinciperna utgör grunden för vilka delar av identifierade åtgärdsbehov som kan omhändertas genom utvecklingsprojekt finansierade av anslag 2:4 Krisberedskap och gäller ett- till treåriga projekt som påbörjas åren 2024-2025.

MSB har använt analyser och systemunderlag som i sin tur bygger i sin tur på underlag från aktörerna själva, för att identifiera aktuella behovsområden och utgångspunkter för prioritering av projektansökningar. Inriktningen kan komma att uppdateras under perioden om andra prioriteringar behöver göras utifrån nya systemanalyser, ett förändrat omvärldsläge eller inträffade händelser.

---

¹ Prop. 2022/23:1 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

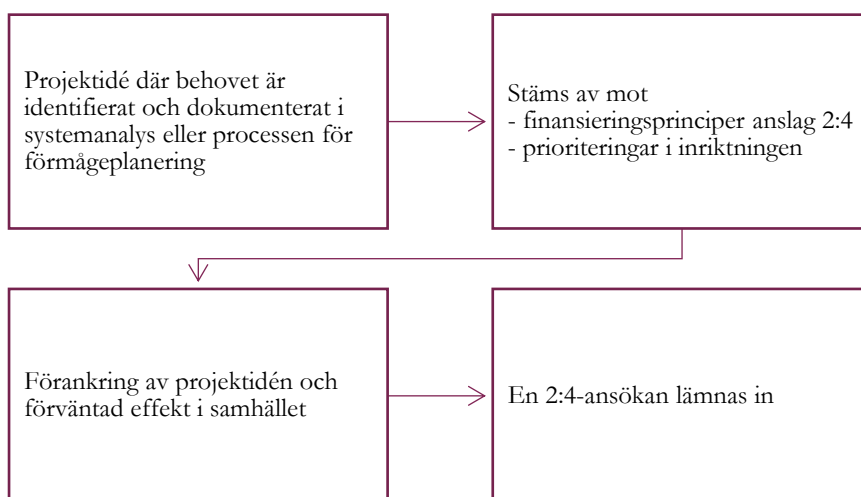
² Civil beredskap är ett samlingsnamn för krisberedskap och civilt försvar. Det civila försvaret och krisberedskapen ska förstärka varandra i gemensamma processer för samordning, planering och förberedelser. Den yttersta krisen, det vill säga ett väpnat angrepp, är dimensionerande för den civila beredskapen. Ytterst syftar den civila beredskapen till att förbereda oss på alla slags samhällsstörningar som riskerar att skada oss. Se www.MSB.se (2023-05-25)

2 Att söka 2:4-medel för utvecklingsprojekt

Finansiering från anslag 2:4 Krisberedskap kan vara ett alternativ för att under en begränsad tid kunna satsa, öka takten eller genomföra åtgärder som annars kan ta lång tid att få till stånd eller hitta finansiering för.

MSB har våren 2023 tagit fram en process och metod för planering av civil beredskap.³ Vägledningen är ett stöd till aktörerna och beskriver former för en aktörsgemensam process för att skapa förmåga på kort och medellång sikt (ca 1–10 år), nationell samordning av förmågeplanering. Inom ramen för planeringen kommer aktörerna gemensamt inom och mellan sektorer att diskutera behov, identifiera samt prioritera åtgärder.

Ett utvecklingsprojekt kan exempelvis vara ett verktyg för myndigheter att gemensamt få igång arbeten som man identifierar inom ramen för den aktörsgemensamma planeringen för civil beredskap, men som inte har en given plats i strukturen.

För att ett projekt ska kunna bedrivas med finansiering från anslag 2:4 Krisberedskap gäller följande:

- ✓ Projektidén ska vara förankrad i planeringen för civil beredskap (se 2.1 *Projektförslag behöver förankras i planering för civil beredskap*).
- ✓ Projektförslaget ska omfatta något av de områden som anges i MSB:s regleringsbrev och behovet ska vara styrkt genom antingen en systemanalys eller planeringsprocessen för civil beredskap (se 2.2 *Områden där medel kan sökas* nedan).

³ MSB (2023) *Vägledning - planering för civil beredskap: process och metod (version 2023)*

- ✓ Åtgärden ska ligga inom ramen för de finansieringsprinciper (se 2.3 *Finansieringsprinciper för 2:4-projekt* nedan) som gäller för anslaget.
- ✓ Projektförslaget bör dessutom omfatta minst en av prioriteringarna i inriktningen (se 3 *Prioriteringsgrunder* nedan).

2.1 Projektförslag behöver förankras i planeringen för civil beredskap

Nya projektförslag ska förankras i den nationella samordningen av förmågeplanering.

I den gemensamma processen dokumenteras planerade beredskapsåtgärder och hur de finansieras alternativt om det saknas avsatt finansiering för en prioriterad beredskapsåtgärd. Om myndigheten söker medel för en planerad beredskapsåtgärd från anslag 2:4 Krisberedskap ska det anges i det nationella systemunderlag som tas fram i processen och motsvarande intygas i ansökan om medel.

Det innebär både att behovet och åtgärdsförslaget är förankrat med andra aktörer och bygger på en gemensam behovsbild, vilket är en viktig grund för MSB vid bedömning av nya ansökningar. Projekt som tas upp i planeringsarbetet beviljas inte per automatik utan inkomna projektansökningar granskas och bedöms i konkurrens med varandra.

2.2 Områden där medel kan sökas

Som utgångspunkt finns också regeringens prioriteringar i MSB:s regleringsbrev, där det framgår att anslaget bör bland annat användas för att utveckla:

- sektorsövergripande arbete för att säkerställa viktiga samhällsfunktioner⁴
- planering och förberedelser för stöd till Försvarmakten under höjd beredskap avseende försörjning av kritiska förnödenheter, egendom och tjänster
- näringslivets medverkan i den samlade beredskapen
- sektorsövergripande förmågor för ledning och samverkan, kriskommunikation och informationssamordning
- åtgärder för att stärka samhällets samlade beredskap och förmåga inom det psykologiska försvaret
- planering och förberedelser för att ta emot, hantera och använda nationella och internationella förstärkningsresurser inklusive från frivilligsektorn, i hela hotskalan

---

⁴ Se MSB:s regleringsbrev för 2023. Här avses särskilt: ekonomisk säkerhet, elektroniska kommunikationer och post, energiförsörjning, finansiella tjänster, försörjning av grunddata, hälsa, vård och omsorg, livsmedelsförsörjning och dricksvatten, ordning och säkerhet, räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen samt transporter

- åtgärder för att öka människors kunskap om förberedelser inför kriser och höjd beredskap.

Medel från anslag 2:4 Krisberedskap kan sökas för projekt inom ovan nämnda områden som också:

- ✓ stärker ett utvecklingsområde som lyfts i den samlade bedömning som återfinns i bedömningen av förmågan inom det civila försvaret^{5,6}, eller
- ✓ har identifierats i planeringen för civil beredskap.

2.3 Finansieringsprinciper för 2:4-projekt

Projektförslag ska vara förenliga med regeringens beslut om inriktningen av anslaget. I dokumentet *Finansieringsprinciper – Anslag 2:4 Krisberedskap*⁷ förtydligar MSB de angivna finansieringsprinciperna och projektansökningar ska följa dessa anvisningar.

---

⁵ MSB (2023) *Det civila försvaret. Utveckling mot en ökad förmåga - Kompletterande öppen rapport till 2023 års redovisning av MSB:s regeringsuppdrag att göra en samlad bedömning av förmågan inom det civila försvaret*

⁶ I tidigare inriktningar har MSB baserat områden att söka med på den nationella risk och förmågebedömningen (NRFB). Sedan 2023 producerar MSB istället rapporten Nationell risk och sårbarhetsbedömning och fokus i den rapporten ligger på framtida kriser. Den här inriktningen fokuserar i högre grad än tidigare versioner på höjd beredskap och därför utgår den också i större utsträckning från en annan systemanalys; bedömningen av förmågan inom det civila försvaret. Precis som tidigare utgår inriktningen från en systemanalys som i sin tur utgår från underlag från myndigheterna i beredskapssystemet

⁷ MSB (2023) *Finansieringsprinciper – Anslag 2:4 Krisberedskap*

3 Prioriteringar

Nedan framgår ett antal prioriteringar som MSB kommer att ta hänsyn till vid bedömning av nya projektansökningar som uppfyller förutsättningarna som angetts i del 2 ovan. Prioriteringarna är formulerade mot bakgrund av reflektioner som gjorts i MSB:s olika systemanalyser samt MSB:s svar på regeringsuppdrag att lämna förslag på åtgärder för att stärka det civila försvaret⁸.

MSB prioriterar åtgärder som stärker förmåga vid höjd beredskap framför åtgärder som enbart avser stärka samhällets beredskap i fredstid. Därutöver finns ytterligare fem prioriterade områden (punkterna 3.1.1-3.1.5) som MSB kommer ta hänsyn till vid bedömning.

3.1 Åtgärder som stärker förmåga vid höjd beredskap

MSB ser att medvetenheten och förståelsen för behovet av beredskapsplanering ökar. Samtidigt är det till stor del utvecklingen av krisberedskapen som ligger till grund för utvecklingen medan åtgärderna i mindre utsträckning omfattar höjd beredskap och de extrema omständigheter som ett krig innebär. MSB kommer därför att prioritera projekt som är dimensionerade för ett väpnat angrepp.

I enlighet med delmålen för det civila försvaret ska sådana åtgärder även bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred. Åtgärder som viktas utifrån perspektiven höjd beredskap respektive fredstida kriser är ofta ömsesidigt förstärkande och perspektivet fredstida kriser kan också inkluderas i projektförslaget.

3.1.1 Åtgärder som kan ge direkt effekt avseende förmåga i närtid

Effekt avseende förmåga innebär här att kapaciteten har ökat för att förebygga eller hantera en händelse. I närtid innebär här vid projektavslut. Åtgärden bör syfta till att stärka förmågan hos flera aktörer alternativt aktörer utanför den egna organisationen och myndighetens egna direkta ansvarsområde. För att ett projekt ska prioriteras utifrån den här grunden behöver den efterföljande effektkedjan beskrivas och motiveras tydligt utifrån den verksamhetslogik som återfinns i ansökningsblanketten.

3.1.2 Systembyggande åtgärder

MSB prioriterar åtgärder som är generaliserbara eller användbara för andra aktörer, sektorer eller verksamhetsområden än de som är direkt involverade i projektet.

⁸ MSB (2023) *Nationell risk- och sårbarhetsbedömning (NRSB) 2023*, MSB 2022-11265 och MSB (2023) *Det civila försvaret. Utveckling mot en ökad förmåga - Kompletterande öppen rapport till 2023 års redovisning av MSB:s regeringsuppdrag att göra en samlad bedömning av förmågan inom det civila försvaret*, MSB 2022-06327, MSB (2022) *Civilt försvar mot 2030 – ett totalförsvar i balans Slutredovisning av regeringsuppdrag (Ju2022/01209/SSK)*, MSB2095 – oktober 2022

Prioritering utifrån denna grund förutsätter att projektet inkluderar en plan för hur informationen ska spridas och tillgängliggöras för andra aktörer eller verksamhetsområden.

3.1.3 Åtgärder som involverar företag i beredskapsplaneringen

För att ett utvecklingsprojekt ska prioriteras ur den här aspekten krävs att åtgärderna innebär konkret involvering av näringslivsaktörer. Vid bedömning är det också av relevans att syftet med projektet är att stärka samhällets försörjning och förmåga, snarare än att den egna myndighetens verksamhet ska tryggas.

3.1.4 Åtgärder som utvecklar förmåga till prioritering av resurser, varor eller tjänster

För att prioriteras mot den här grunden ska projektet handla om förmåga till prioritering av resurser eller kritiska varor och tjänster mellan det civila och det militära, eller mellan olika behov i det civila samhället. Vid bedömning är det också av relevans att det inte är resurser, varor och tjänster inom den egna myndighetens verksamhet som ska kunna prioriteras utan samhället i stort.

3.1.5 Åtgärder för att säkerställa kritiska beroenden mellan samhällsviktiga funktioner

Projekt som ska kunna prioriteras mot den här grunden ska syfta till att säkerställa kritiska beroenden utanför den egna organisationen, där avbrott i funktionen får direkta följdverkningar i andra samhällsområden. Projektet kan med fördel inkludera privata aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet.

4 Särskilda satsningar

Inom ett par områden där MSB särskilt vill se att arbete kommer igång snabbt och på ett enhetligt sätt, erbjuds ett förenklat ansökningsförfarande. I linje med detta kommer ansökningar om att genomföra riktade särskilda satsningar att prioriteras högt.

MSB ser att arbetet inom de här projekten delvis är eget ansvar, särskilt om det görs för den egna organisationen, men är av väsentlig betydelse för den samlade beredskapen. MSB ser även att det finns möjlighet att arbetet omfattar myndighetens eventuella verksamhetsansvar utanför den egna organisationen och i nästa steg även sektorn.

En särskild satsning innebär:

- En förenklad ansökningsblankett med bl.a. formulerade mål, se nedan. En särskild satsning måste fortfarande följa anslaget finansieringsprinciper.
- Gemensamma nätverksträffar för projektledare, som syftar till att alla som bedriver projekt inom samma område träffas och delar erfarenheter. MSB är sammankallande och håller i träffarna 2-4 gånger per år.
- Att upp till 2 mnkr beviljas under projektperioden. Medel kan sökas för projektledares lön och eventuella kringkostnader i projektet (ersättning för externa deltagare, resor eller relevanta inköp). Det går inte att utöka budgeten inom ramen för den riktade satsningen.
- Att projekttiden är begränsad till högst 2 år. Därefter förväntas myndigheten ta arbetet vidare inom den egna organisationen.
- Varje riktad särskild satsning kan sökas högst en gång per myndighet.

4.1 Samverkan med frivilliga försvarsorganisationer (FFO)

Målet för projekten är att:

- 1) Integrera frivilliga som förstärkningsresurs i beredskapsplaneringen för myndigheten.
- 2) Vidta nödvändiga åtgärder för personalförsörjning såsom behovsanalys och avtal för kris och krig.
- 3) Säkerställa att det finns kapacitet hos den egna myndigheten att ta emot frivilliga.
- 4) Vidmakthålla kompetens och engagemang över tid.

4.2 Samverkan med näringslivet

Målet för projekten är att:

- 1) Inom den egna myndigheten öka kunskapen om, och förmågan att använda sig av existerande författningar på området.
- 2) Inom myndighetens ansvarsområde påbörja arbetet med att identifiera samhällsviktig verksamhet som bedrivs av näringslivsaktörer som behöver involveras i totalförvarsplaneringen⁹.
- 3) Samverka med näringslivsaktörer för att:
  - a) identifiera åtgärder som behöver vidtas för att stärka förmågan att säkerställa försörjningen av vissa varor och/eller tjänster,
  - b) planera för hur samverkan mellan myndigheten och företagen i fråga ska ske, i det fall Sverige i närtid skulle hamna i höjd beredskap.

4.3 Planera och pröva beredskapsövningar

Målet för projekten är att:

- 1) Med utgångspunkt i relevanta underlag¹⁰ utveckla koncept för genomförande av beredskapsövningar med samverkansperspektiv. Övningskonceptet ska omfatta deltagande från offentliga och privata aktörer samt där det är relevant frivilliga försvarsorganisationer.
- 2) Utifrån prioriterade förmågor¹¹ pröva utvecklande koncept för att:
  - a) utveckla aktörernas förmåga att skydda samhällsviktig verksamhet vid höjd beredskap och ytterst krig, och/eller:
  - b) utveckla aktörernas förmåga att bygga beredskap genom stärkt personalförsörjning och uppbyggd personella förstärkningsresurser som är övade för uppgiften.

4.4 Utveckling av de nya beredskapsmyndigheterna¹²

Målet för projekten är att:

- 1) Stärka förutsättningarna för att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa förmågan att inom respektive myndighets område verka för en stärkt civil

⁹ Se lista över 59 viktiga samhällsfunktioner samt vägledning för att identifiera samhällsviktig verksamhet och annat stöd på msb.se (<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/krisberedskap--civilt-forsvar/samhallsviktig-verksamhet/identifiera-samhallsviktig-verksamhet/>)

¹⁰ Se *Handlingskraft - Handlingsplan för att främja och utveckla en sammanhängande planering för totalförsvaret 2021–2025* (MSB 2020–16261) och *Övningsinriktning för bevakningsansvariga myndigheter på nationell och regional nivå avseende samverkansövningar under 2022–2026* (MSB 2021–06755)

¹¹ Se *MSB Övningsinriktning*

¹² Kan sökas en gång av följande beredskapsmyndigheter: Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Domstolsverket, Energimarknadsinspektionen, Kriminalvården, Migrationsverket, Myndigheten för digital förvaltning (DIGG), Naturvårdsverket, Skolverket, Statens servicecenter och Utbetalningsmyndigheten. Åklagarmyndigheten har redan sökt ett motsvarande projekt och kan därför inte söka den här riktade satsningen.

beredskap. MSB:s planeringsinriktning för civil beredskap¹³ kan här utgöra utgångspunkt för områden att utveckla och arbeta vidare med.

Öka samverkan med andra aktörer för att till fullo kunna anta sin nya roll i beredskapssystemet. De kan, utöver beredskapsmyndigheter inom eller utanför den egna sektorn eller området, vara privata eller statliga aktörer som inte har en uttalad roll i beredskapssystemet men som bör involveras i arbetet.

---

¹³ MSB (2023) *Planeringsinriktning för civil beredskap*, MSB2194 – april 2023

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap